

Draga učenka, dragi učenec,

9. teden ... 5 tednov in 3 dni do počitnic. Velika večina med vami si jih res zasluži.

Naj vam ponovno povem, da vsak teden od vas pričakujem, da se mi oglasite vsaj enkrat. Če kdo snovi ne razume, naj mi to napiše in se bom potrudila z dodatno razlago

Nekateri med vami boste še vprašani. To ste zagotovo tisti učenci, ki v teh tednih niste delali nič ali skoraj nič, ali pa tisti, ki ste med oceno.

Spodnji dve zadolžitvi ostajata tudi za ta teden:

Zadolžitev za tiste, ki bi radi povedali vsebino knjig za bralno značko:

Zavedam se, da bo s tem nekoliko več dela, prav gotovo pa tudi ena zanimiva izkušnja več: če želiš opraviti bralno značko, v wordov dokument napiši:

Avtor in naslov knjige

Kratko vsebino (od 10 do 15 povedi)

Predstavi glavnega junaka/junakinjo: v čem bi mu bil rad podoben ...

Tvoje mnenje o knjigi

Če boš kopiral s spleta, bom to zagotovo ugotovila.

Zadolžitev, ki ni v okviru treh rednih ur – priprava govornega nastopa, je pa BILA (pred karanteno) obvezna za vse.

Kot veste, nas v tem šolskem letu čaka še govorni nastop. Nekateri že imate izbrane knjige, drugi še ne. Svetujem vam, **če se seveda le da**, da se v tem času pripravite tudi na ta nastop. Navodila ste že dobili. Nekateri ste tudi vpisali v moj seznam naslov izbrane knjige. Tisti, ki tega še niste storili, mi to sporočite na moj e-naslov, ki ga sedaj že poznate.

Vsebino GN lahko napišete v Wordov dokument in mi ga pošljete v priponki, da vam ga pregledam (če želite). Pošljete mi lahko tudi PPT predstavitev, ki oz. če jo boste pripravili. Če pripravljate plakat, pa ga lahko fotografirate in mi ga prav tako pošljete. Ko se boš naučil besedilo na pamet, mi sporoči in opravil ga boš preko »skypa ali zooma ali vibra«.

Če GN ne morete pripraviti, ker vam zmanjkuje časa, ste preobremenjeni, nimate knjig, GA NE PRIPRAVLJAJTE! Je pa GN priložnost za lepo oceno.

Sedaj pa k pouku. Če česar koli ne boš razumel, me lahko vprašaš po e-pošti.

Še enkrat: kar je zapisano z **modro** ali **rdečo**, zapiši v zvezek. S črno so zapisana navodila in razlaga – pozorno beri.

1. IN 2. ŠOLSKA URA

Tri prislovne odvisnike smo že obdelali. Ostal nam je, po mojem mnenju še najlažji, to je vzročni odvisnik. Najprej ga bom razložila, za 3. šolsko uro pa boste dobili delovni list, ki ga boste rešili ali v wordovem dokumentu ali pa v pdf obliki. Sem se naučila, da je to še lažje za reševanje in popravljanje. Boste poskusili in se sami prepričali.

Ko ste mi vračali delovne liste za 8. teden, sem ugotovila, da imate nekaj težav z vejico pred kot oz. kakor. Zato bom najprej razložila to.

Kot in kakor sta veznika, ki sta značilna za načinovni odvisnik. Ni pa nujno! Lahko se pojavita samo kot del p. d. n.

Kako je torej z vejico pred KOT oz. KAKOR?

Vejica loči glavni stavek od odvisnega. Torej preden sploh pomislim na to, da bi postavila vejico pred KOT ali KAKOR, preverim, ali je poved enostavčna ali večstavčna. Če ima poved samo en stavek, vejice pred KOT ali KAKOR ne bo:

PRIMER:

Obnašal se je kot dvorski norček. Poved je enostavčna, torej pred KOT ni vejice.

Obnašal se je, kot se obnaša dvorski norček. V povedi sta **dva stavka** (ker sta dva glagola – obnašal se je in se obnaša). Prvi stavek je glavni, drugi pa odvisni. Pred KOT stoji vejica, ker loči glavni in odvisni stavek!

Kaj pa če je veznik večbesedni, torej iz dveh besed?

Obnašal se je, kot da bi bil dvorski norček. V tej povedi je veznik KOT DA (en veznik iz dveh besed). V tem primeru je vejica samo pred prvo besedo v vezniku. Torej pred KOT in ne pred DA. V razredu sem vam večkrat rekla, da ni nujno vedno vejica pred DA. To je en primer.

Če želiš, si zgornji okvir lahko prepíšeš v zvezek. Predvsem to naredite tisti, ki tega ne razumete najbolje. Ne prepisujte tistega, kar je napisano s črno!

Sedaj pa se lotimo VZROČNEGA ODVISNIKA.

V zvezek zapiši naslov: **VZROČNI ODVISNIK**

Če ste razumeli vse tri odvisnike do sedaj, tudi s tem ne boste imeli težav. Tokrat se bomo obravnave lotili malo drugače.

Zapiši poved.

Ker grmi, sem izklopil televizijo.

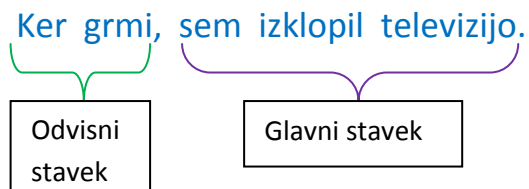
Iz koliko stavkov je zgornja poved? Zakaj?

Zgornja poved je iz dveh stavkov, saj sta v njej dva glagola (grmi, sem izklopil)

Kateri stavek je glavni (bi ga lahko zapisali kot samostojno poved in nima veznika)?

Glavni stavek je SEM IZKLOPIL TELEVIZIJO.

Sedaj je tudi popolnoma jasno, kateri stavek je odvisni. To je KER GRMI. (Odvisni stavek je, ker ga ne moremo napisati kot samostojno poved in ima veznik KER)

Sedaj se moramo samo še vprašati po odvisnem stavku (ustrezna vprašalnica + glavni stavek / povedek glavnega stavka). Odgovor na naše vprašanje bo odvisni stavek.

VPRAŠANJE: ZAKAJ sem izklopil (televizijo)?

ODGOVOR: KER GRMI. (odvisni stavek)

Z vprašalnico **ZAKAJ** se sprašujem po vzroku. Določim torej odvisnik:

Ker grmi, sem izklopil televizijo.
/////

vzr. odv.

Kot ste lahko sami ugotovili, se po vzročnem odvisniku sprašujemo enako kot po prislovnem določilu vzroka, torej z vprašalnico ZAKAJ.

Odvisni stavek KER GRMI bi lahko pretvorili tudi v navaden stavčni člen. Kako? Preprosto. Glagol moramo spremeniti v drugo besedno vrsto, v tem primeru v samostalnik in tudi veznika KER ne bo več v enostavčni povedi.

PRETVORBA ODVISNEGA STAVKA V STAVČNI ČLEN:

Zaradi grmenja sem izklopil televizijo.

V novi povedi imamo samo en glagol. Poved je torej ENOSTAVČNA.

Stavčne člene lahko spreminjamo v odvisnike in odvisnike v stavčne člene. Pomembno pa je, da vem, da lahko vzročni odvisnik spremenim le v prislovno določilo vzroka, ali pa časovni odvisnik le v prislovno določilo časa itd., če ne želim spreminjati pomena povedi.

Vzročni odvisnik izraža **vzrok** dejanja glavnega stavka. Po njem se vprašamo: **Zakaj + povedek glavnega stavka**. Podčrtamo ga s poševnimi črticami. Tipična vezniška beseda (veznik) je ker. Med glavnim stavkom in vzročnim odvisnikom vedno stoji vejica. Ali smo pravilno določili vrsto odvisnika, preverimo s pretvorbo v stavčni člen (p. d. v.).

Za vajo v zvezek naredi dve nalogi. Rešitve, ki jih imaš na koncu, preveri šele po reševanju.

1. V povedih podčrtaj prislovno določilo vzroka, nato ga pretvori v vzročni odvisnik.

Skrbelo ga je zaradi slabe ocene.

Zaradi suše bo pridelek slab

Cesto je poplavelo zaradi močnega deževja.

2. V spodnjih povedih določi vrsto odvisnika (odvisnik določi tako, da najprej obkrožiš glavni stavek, nato se vprašaj po odvisniku in ga ustrezno podčrtaj).

a) Ker se je vodna kapljica združila z zmrznjeno kapljico, je nastal kristal.

b) Cesta je bila zaprta, ker so postavljali prometne znake.

Sedaj pa reši naloge v DZ, str. 63, 64/1. in 2.

Rešitve preveri na spletni strani:

<https://www.devetletka.net/index.php?r=downloadMaterial&id=24381&file=1>

Rešitve rešenih nalog v zvezku:

1. V povedih podčrtaj prislovno določilo vzroka, nato ga pretvori v vzročni odvisnik.

Skrbelo ga je zaradi slabe ocene.

//////////

p. d. v.

Pretvorba:

Skrbelo ga je, ker je dobil slabo oceno.

//////////

Vzročni odvisnik

Zaradi suše bo pridelek slab

//////////

p. d. v.

Pretvorba:

Ker je suša, bo pridelek slab.

//////////

Vzr. odv.

Cesto je poplavilo zaradi močnega deževja.

//////////

p. d. v.

Pretvorba:

Cesto je poplavilo, ker je močno deževalo.

//////////

vzr. odv.

2. V spodnjih povedih določi vrsto odvisnika (odvisnik določi tako, da najprej obkrožiš glavni stavek, nato se vprašaj po odvisniku in ga ustrezno podčrtaj).

c) Ker se je vodna kapljica združila z zmrznjeno kapljico, je nastal kristal.

//////////

Vzr. odv.

d) Cesta je bila zaprta, ker so postavljali prometne znake.

//////////

Vzr. odv.

3. ŠOLSKA URA

V TEJ ŠOLSKI URI REŠI SPODNJE NALOGE, SPODAJ IMAŠ NAVODILO, KAJ Z NJIMI NAREDIŠ.

Prislovni in drugi odvisniki, ponovitev

1. V povedih obkroži glavne stavke. Vprašaj se po vsakem odvisniku in napiši vprašalnico skupaj s povedkom glavnega stavka. Pod odvisnik zapiši tudi, za katere vrste odvisnik gre.

Medtem ko so otroci spali, je mati pekla orehovo potico.

Gasilci so hiteli tja, kamor je udarila strela.

Ker je Katja brez njenega dovoljenja objavila fotografije, se je Pia močno razjezila.

Vanja je hodila po pločniku tako, da je ves čas gledala v tla.

Maja je kupila modre hlače, ne da bi jih prej pomerila.

Brž ko je Jan zagledal dedka, je stekel k njemu.

Ko je Špela zagledala gologlavega Petra, se je na ves glas zasmejala.

Leon je za smetnjakom opazil dečka, ker je ta glasno jokal.

Domov se je na ves glas prismejal, kot da je najsrečnejši človek na svetu.

3. Dopolni glavni stavek z ustreznim odvisnikom. Pazi na jezikovno pravilnost.

– (časovni odvisnik):

je oče nasekal drva.

– (vzročni odvisnik):

_____ ni

mogel kupiti svežega kruha.

NALOGA!!!

Kaj mi moraš v tem tednu sporočiti/poslati?

Reši DL in ga shrani pod svoje ime. Nato mi ga pošlji, da ga bom pregledala. Časa imaš do petka, 15. 5. 2020.

Tokrat je v pdf obliki in je reševanje še lažje: Na desni strani klikni ikono IZPOLNI IN PODPIŠI.

Zgoraj se ti odpre orodna vrstica. Če klikneš na črki Aa, potem lahko pišeš, če klikneš na , potem lahko obkrožiš ... malo se poigraj in videl boš, da je čisto preprosto. Jaz sem se tega naučila šele v 8. tednu.